

Новости республики

Улууска—бу күнүргэ

ПОДВЕДЕНЫ ИТОГИ АВГУСТОВСКОГО СОВЕЩАНИЯ РАБОТНИКОВ ОБРАЗОВАНИЯ ЯКУТИИ

ҮӨРЭНЭРГЭ, ҮЛЭ МИЭСТЭТИН БУЛУНАРГА КӨДЬҮҮСТЭЭХ ДЬААРБАНКА

Күтүн үөрэх-үлэ миэстэтин көрдөөһүн ханнык да кэмнээбэр ордук сытырхайар. “Быйыл кыһын ханна үлэлибин үрдүк хамнастаах үлэ булбут киһи, идэбин үрдэтиннарбин, тыа сиригэр олорбоһо, киин сиргэ үлэ миэстэтин булуорха, квалификациябын үрдэтинэн атын үлэбэ көһүөхтүн баҕарабын, эбии атын идэни баһылыыр куурустарга үөрэниэм этэ, киин сиртэн сылайдым, тыаба баран үлэлээбит киһи...” о.д.а. болпуруостар ханнык баҕарар үлэлиир саастаах ыччаты, пенсияҕа да тахсалара чугаһабыт дьону үүйэ-хаһа туталлара баар суол. Онуоха атырдыах ыйын 23 күнүгэр “Айылгы” култуура киинигэр кылгас болдьохтоох куурустар дьаарбанкалар тэрилиннэ. Манна улуустат киинин уонна Дьокуускай куорат үрдүк уонна орто анал үөрэх кыһаларыттан кэлэн үлэ көрдөнөөччүгэ, кылгас болдьохтоох куурустарга үөрэниэн баҕалаахтарга, идэлэрин таһымын үрдэтэччилэргэ вахандары билиһиннэрдилэр, докумуоннары тутууга, үөрэххэ кириигэ, үлэ миэстэтин булууга субалэри-амалары бизрдилэр, психолог консултацията үлэлээтэ.

илин энээр улуустарга аһаҕас үлэ миэстэти ыйытааччылар аһыйаҕа суохтар. Ол курдук, күһүннү кэм буолан, ордук үөрэх уонна доруобуйа харыстабылын үлэһиттэрэ улуус кииннэригэр үлэ миэстэтин ыйыталаһаллар эбит. Сорох ардыгар киин сиртэн тыа сиригэр тахсан үлэлиэн баҕарааччылар эмиз дэн кэриэтэ көстөллөр. Оттон бырамыһыланнай тэрилтэлэргэ үлэлиин барыан баҕалаахтар быйыл тоҕо эрэ аһыйахтар.

Саха судаарыстыбаннай тыа хаһаайыстыбатын академиятын биир күдүс анал үөрэхтээһиннэ үнүстүүтүн дириэктэрэ Марианна Ильична Петрова дьаарбанкаҕа кэлбит сыалын-соругун манньк билиһиннэрдэ: “Биһиги Чурапчытаабы дьарыктаах буолуу киинин кытта биһиргэ үлэлээбиппит хас да сыл буолла. Быйыл ситимнээхтик, күөкэ үлэлээбиппит. “Демография” дьин национальнай бырайыак чэрчитинэн биһиги үнүстүүтү үрдүк анал үөрэхтээхтэргэ анаммыт араас хайысхалаах саналы бэлэмниир куурустары үлэлэтэр, ону тэнэ пенсияҕа тахсыан иннинээбэ саастаах дьонно араас идэлэргэ үөрэтэр куурустар аһыллан үлэлиллэр, сорохтор интэриниэт ситимин нөнүө дьизлэригэр да опорон үөрэнэллэригэр усулусбууйаны тэрийбиппит. Аны үстэригэр дьэри саастаах оболорун көрөн опорор эдэр ийэлэргэ итинник ньыманан үөрэтиини киллэриэхтээхпит. Ону тэнэ анал идэлээх дьонно квалификацияларын үрдэтэр анал куурустар үлэлиллэр. Онон араас хайысхалаах бырагыраамаларга олобуран үлэбит хайысхата кизн. Идэлэринэн саналы бэлэмнэни кууруһугар үөрэниэн, идэлэрин таһымын үрдэтинэн, анал идэ куурустарыгар үөрэниэн баҕалаахтарга көмөлөөһөргө, үөрэтэргэ мэлдьи бэлэммит.”

Бу дьаһаны Чурапчытаабы нэһилиэннэ дьарыктаах буолуу киинин үлэһиттэрэ тэрийдилэр. Киин өрөспүүбүлүкэ үгүс анал үөрэх кыһаларын кытта контрактанан үлэлиир. Онон үлэ көрдөнөөччү, идэ талааччы итиннэ идэтин таһымын үрдэтинээчи соругун, кыһалытын судургутук быһаарынарыгар тоҕоостоох дьаарбанка буолла. Онуоха бэйэ дьыалатын арыһан, кылгас болдьохтоох куурустарга үөрэниэн баҕалаахтар үгүстэр эбит.

Улуустаабы дьарыктаах буолуу киинин исписалистэра билиһиннэригэр, бу күн

Анна ЗАХАРОВА.

Сүтүкүү

ВАЛЕРИЙ КОРЯКИН – ЫРЫА КҮРЭБИН КЫЛААН КЫАЙЫЛААБА

Аркадий Алексеев аатынан “Сүрэхтэр кэпсэтэр кэмнэрэ” өрөспүүбүлүкэтээбэ ырыа күрэбин Кылаан кыайылылаабынан Холтоҕо нэһилиэгин олохтооҕо, СӨ култууратын туйгуна, “Аҕа оруолун үрдэтиигэ уонна дьиз кэргэн үнүстүүтүн бөбөрөтүүгэ кылаатын иһин” мэтээл хаһаайына, 2014 сыллаахха улууска ыйытыллыбыт “Икки сулус” куонкурус Гран-при хаһаайына, 2019 сыллаахха Раиса Захарова аатынан “Ырыаларым - ымыыларым” өрөспүүбүлүкэтээбэ ырыа күрэбин 1-кы истиэлэннээх лауреата, улуус тарбахха баттанар көмүс куолаһа Валерий Корякин буолла.

артыһа Аркадий Михайлович Алексеев бириһигэр VI аһаҕас ырыа күрэбэ истин, иһирэх айгыра ыйытылынна. “Бу куонкуруска миһин Аркадий Михайлович бэйэтинэн ыһырыта ыраатта. Ол эрэри, наар от үлэтин үгэнигэр ыйытыллар буолан, сатаан кытыыбат этим. Быйыл бу куонкурус буоларын эрдэттэн истибитим уонна оттуу да сырыттарбын, биһиргэ төрөбүттэри көмөлөрүнөн кыттарга сананан, хoduһаттан үгүлүдү куонкуруска айаннаабытым.

Ырыа күрэбэ икки күн устата буолла. 22 кыттааччы араас улуустан кэлэн кытыыны ылла. Тэрээһин таһыма үрдүк. Мантан арыый хойугаан тийбитим, ол да буоллар, хомунан, бастагы түһүмэххэ Аркадий Алексеев “Үөрүү” дьин ырыатын ыллаатым, оттон иккис ырыам “Сардаана сибэки” буолла. Иккис ырыабын олус бэркэ табан ыллаан, бэйэм даҕаны үөрдүм, онон кытайы биһинэ буолла. Биһиргэ төрөбүттэрбэр махталым мунура суох. Аркадий Михайловичка кытаанах доруобуйаны баҕарабын. Улуустуугар быйыл Сомоҕолоһуу сылыннан биллэриллибитэ, онон бука бары биһиргэ сомоҕо буоларбыт туһугар кыайыбын очно аныбым”, - дьин Валерий бэрт холкутук күлэ-үөрэ санаатын үлэһиннэ.

Валерийи өссө тегүл ситиһитинэн эбэрдаллибит, үлэбэ-хамнаска ситиһиһилэри, дьиз кэргэнигэр байылыат олобу баҕарабыт. Улуун аатын дуораччы ааттапытынан, кизн туттабыт.

Семён ЖЕНПРИМСКАЯ

Вопросы кадрового обеспечения, поддержка малообеспеченных семей, совершенствование сети школ, равные права на качественное образование – подведены итоги Августовского совещания работников Якутии. В течение двух дней по нескольким площадкам организованы значимые мероприятия разного формата – круглые столы, семинары, форсайты, стратегические сессии, открытые собрания, совещания, встречи и форумы. Учителя, педагоги, руководители образовательных учреждений, общественность Якутии консолидировала свои силы и возможности для определения ключевых качественных ориентиров сфер образования. Состоялся системный диалог по актуальным темам и болевым точкам системы образования. Подведение всех итогов состоялось на встрече Главы РС(Я) Айсена Николаева с педагогической общественностью Якутии.

Глава региона напомнил о ключевых задачах на пятилетие, конкретизированных в ноябрьском Указе «О стратегических направлениях развития образования в Республике Саха (Якутия)». Он отметил, что сегодня сделаны определенные шаги и есть четкое видение необходимости перемен в организации образования. Идет многоплановая работа в русле национального проекта «Образование». Это развитие инфраструктуры – строительство детских садов и школ, цифровизация образовательных учреждений, модернизация системы дополнительного и среднего профессионального образования, создание в республике единой культурной, оздоровительной среды для воспитания детей.

«В целом, есть хорошая динамика, но есть и направления, где необходимо ускориться, усилить работу. Широкое обсуждение многих вопросов прошло за два дня в рамках Августовского совещания, по его итогам будут приниматься конкретные решения. Сегодня мы снова «сверяем часы», поскольку для меня важно, чтобы действия власти опирались на мнение и инициативы педагогического и родительского сообщества, общественности республики», - отметил Глава Якутии.

Глава республики отметил, что работа по упорядочиванию сети образовательных организаций и повышение ее эффективности будет продолжена. Вопросом вплотную занимается рабочая группа правительства Якутии совместно с главами районов, депутатами Госсовета (Ил Тумэн).

Поддерживая напутствие Ил Дархана, министр образования и науки РС(Я) Владимир Егоров отметил ключевую цель всего образовательного процесса – это создание равных прав на качественное образование каждого ребенка Якутии. Министр подчеркнул, что предстоит большая работа и главное здесь – активное вовлечение в процесс всей республики, ведь образование – это драйвер развития экономики региона, это инвестиции в развитие будущего.

«Руководством республики с учетом мнения общественности поставлены конкретные задачи, среди них улучшение условий питания в рамках борьбы с бедностью, организация здорового образа жизни, обеспечение жильем, организация транспортировки детей на республиканские, всероссийские, международные олимпиады и конкурсы, создание образовательных комплексов, субсидирование авиалетов и многие другие важные направления. Очень важным я считаю то, что Глава республики дал поручение запустить проект «Учитель Арктики». Также он поручил подготовить проект Указа «О международных интеллектуальных Играх», это будет знаковым международным событием в год столетия республики. Пазл практически складывается, цель и задачи ясны, направления для их решения указаны», - сказал Владимир Егоров.

В торжественной обстановке Айсен Николаев вручил государственные награды учителям, педагогам Якутии.

Пресс-служба министерства образования и науки РС(Я).

Иширх тылынш

ЭРГИЧЧИ ТАЛААННААХ КЫРААЙЫ ҮӨРЭТЭЭЧЧИ

Чурапчы улуунун уонна өрөспүүбүлүкэ биллиилээх кыраайы үөрэтээччигэ, эргиччи талааннаах фото-суруналыыс, худоһунньук-скульптор, музеевед, бэртээхэй ыспарсымыан Григорий Григорьевич Турантаев Улуу Кыайыы 75 сылыгар 70 сааһын томточчу туолар.

Саха дьонугар кизник билгэр Бахсы нэһилиэгэр 1950 с. сэри кытыылаабыа Григорий Егорович дьээ кэргэнигэр күн сирин көрбүт. Абаата Григорий дойдутугар сэбиэттэн опорон, үс бииргэ төрөөбүт бырааттарын кытта Аба дойдуну көмүскүүр сэриигэ ымырыллыбыт, төрдүн этээнэ дойдурарыгар эргиллибиттэр. Дьээ дьоллоох дьон эбиттэр! Олус садах түбэлтэ! Абаата Григорий Егорович атабыр сурдээх чөлүкү, олус үлэһит, чизинэй, тылын-өһүндөннотүрдэр, тэрийэр дьобурдаах киһи эбит. Кинини батан, Григорий оҕо эрдэбиттэн, эдэр сааһыгар бэртээхэй ыспарсымыан улуус, өрөспүүбүлүкэ да таһымыгар мизстэлэһэр эбит. Армияҕа да дьон кэннигэр сылдыбытатах. Биир тылыннан эгтаах, инники кэпкэбэ сылдыар эдэр киһи эбит. Кыра эрдэбиттэн уруһуйдуур дьобурдаах буолан, армия кэнниттэн Намнаабы педагогическай училищени, салгы Хабаровскайга педагогическай үндүтүү ситиһилээхтик бүтэрбит, дойдутугар идэтинэн үлэлээбит. Сыйыа араас өйдөбүннүктэри, сквердэри, болуоссаттары онорууга, кизгэтиигэ үлэлэһэн барбыт, араас куонкурустарга өрүү кыттар буолбут.

Ситиһиллэрдээх Үгүстан аһыйабы бэлэстээтэххэ, дойдубут тэбэр сүрээбэр Москваҕа 2005 с. Бүтүн Арасыйытатаабы "Сверкай, алмазами Победа!" дьээ түмүктүүр быысталакка кытыбыт, ити иннинэ 2004 с. Хабаровскайга Улуу Кыайыы 60 сылыгар ачармыт быысталакка лауреат урдук аатын ылбыта. 2012 с. Григорий Григорьевич "Айар үлэм – бар дьоммор" дьээ балай да улахан айар үлэтин быысталакатын Ем. Ярославскай аатынан мусойга тэрийбитэ, онно кизэн биһирэбили ылбыта. Григорий Григорьевич "Мусойга бэриниллээх буолуу" дьээ өрөспүүбүлүкэ сүрүн мусойун анал бэлэтинэн наһарадаламмыта. Бу кини өр сыллаах үлэтин, үтүөтүн билини буолар.

Уларыта тутуу ыарахан сылларыгар Григорий Григорьевич А.А. Саввин аатынан кыраайы үөрэтэр мусойга научнай үлэһитинэн, 2003-2012 сс. дириэктэринэн үлэлээбитэ. Өрөспүүбүлүкэ биир кырдыабыс мусойга бу ыарахан сылларга сабыллыбакка, инчэээй тирбээбэ быстыбатынан үлэһити олорбутугар дириэктэр Григорий Григорьевич улахан өгөлөөх, ону өйдүүр, сыаналыыр өсп. Култуура тэрилтэлэригэр, мусойдарга кырдык да ыарахан сыллар эгиллэр!

Григорий Григорьевич – туох да мөккүрү суох, патриот киһи. Кини дойдутугар итии таптала кини хаартыскаларыгар, оноруктарыгар, айар үлэтигэр дьэнкэтик көстөр. Дьон-сэргэ, биир дойдулвактара ону өйдүүлэр, сыаналыыллар. Григорий Григорьевич

– Чурапчы нэһилиэгин Бочуоттаах гражданина, СӨ култууратын туйгуна. Өссө да урдук аат-суол кэлиэ турдабы. Этэргэ дылы, үлэтин үөһүгэр сылдыар, нууччалаахтаах, "Еще не вечер!"

Култуура туруу үлэһитэ, айар куттаах Григорий Григорьевич олоһун былаһын тухары успурдуу өрө тутан кэллэ. Оскуолаҕа үөрэнэр эрдэбиттэн, сүүрүүлэргэ, ыстаналарга, атахоһунуутугар, тустууга, буюксаҕа, дуобакка инники күөнтэ сылдыбыт, араас таһымнаах күрэхтэһиллэргэ кыайыы өрөгөйүн билбит киһи. Билигин даһаны араас күрэхтэһиллэр, хаартыскаҕа устан, успурдуу, чөл олоһу кизник сьрдатар, дьонно-сэргэбэ тиэрдэр.

Кэлэр да өттүгэр Григорий Григорьевич айар үлэтинэн дьону үөрдэ сылдыа дьээ бигэ санаалаахпыт. Биир идэлээхпитигэр, кыраайы үөрэтээччигэ, үтүөнү, кэрэни үйэтитээччигэ Григорий Григорьевичка урдук ситиһиллэри, чаһиэн-чэбдик, дьоллоох-соруулаах улун олоһу баһарабын.

Егор ШИШИГИН,
Арасыйыа мусойдарын сойуһун
Президиумун бочуоттаах чилиэнэ,
РФ уонна СӨ култуураларын үтүөлээх
үлэһитэ, Духуобунас академиятын бочуоттаах
академига.

Оһону иитиш

“КУСТУК” ЛААБЫР УГУЙАР КҮҮҤЭ

Билигин үйбэ киһи аймах тыһыынчанан киһи ортотугар сылдьан соботохсуууну билэр, түүннэри-күннэри төлөпүөтүнэн араһыбакка, саһаны, сонуну билгээри дьулуһар дьикти кэмигэр олоробут. Улаатан эрэр оһолорбут оскуола күннээбэ түбүгэр умса түһэн, дьону кытта билсипэр, кэлсэтэр, алтыһар кэрэтин ордук сайын лаабырга эрэ биллэллэр, сайын аһсын онно тардыһаллар. Ол да буоллар, син-биир тиис сууйар паастанан ааттарын, төлөпүөтүнэн нүөмэрин сир аайы суруйан хаалларалларын киһи сонһуйа көрөр. “Имя дурака везде веляется” дьээ өс хоһоонун мин бэйэм оһолорбор кэпсиимбин, ааккытын харыстыыр буолун, – дьээ такайабын.

“Кустук” лаабырга быйыл сайын бастакы сезонга ыспарсымыаннар, иккискэ кизинэни сэргээчилэр, үһүскэ бу лаабыр үлэтин саһалаабыт экологтар дьарыктанньылар, сынньанньылар. Төрдүс сезонга, былаан быһыытынан, аһыгы саһалааһын – быһылааччылар (спасателлэр), онуоха эби биһиги – саахымаччыттар, акробаттар уонна саамай ыарахан көрүнүнэндьарыктанар фокусниктар мустан улахан сэрэхтээх төрдүс сезону түмүктээтибит. Сэргээ дьээ – икки сайын субуруччу бэс уонна от ыйдарыгар тымныһыталаан, тонорхатар да күннэр бааллара. Оттон, мин санаабар, биһиги оһолорбут дойдурарын айылбатын билсэллэрэ, буһаллара-каталлара туһалаах эрэ буолуоҕа. Биһиги көпүөнэ оһолор сайын үгүстүк атах сыһыннаах сүүрэн, ыраах сиртэн күн аайы биздэрэнэн уу баһан, атын да үлээбэ эриллэн, буһарыллыбыт-хагарыллыбыт дьон буоллахпыт.

Төрдүс сезон оһону дьарыктыырга саамай табыгастаах: сөрүүн, киһи аһыйах, лаабыр оһоло сунһун булбут кэмэ. Бу икки нэдиэлэ лаабырга дьарыктаныы, чааһынан аахтаах, саахымаччыттарга үөрэх кэмигэр биир чиллэрдээбэ дьарыкка тэннэлэр. Онно хайа баһарар хайыскаҕа оһо дьобурун сайыннарар үлээбэ улахан барыстаах. Ол да иһин буолуо, онно оһолор быйыл сайын Сунтаартан, Тааттааттан дьыһааһы бүтэрэн, бастакы кылааска миэрэр икки оһо кэлэн, үөрэ-көтө дьарыктанан бардылар. Быйыл Сунтаартан акробатика тириэньэрэ Дьокуускайга кэлэн чааһынай акробатика оскуолатын аһыта. Онно үс ыал батыһан көһөн кэлэн, оһолорун үчүгэй тириэньэргэ сырытыннардылар. Бу түгүннэ Ганя Колесов төрөппүттэрэ оһолорун дьарыктатаары, бастаан, Одьулуунтан Тааттаага онтон Чурапчыга, оскуола-интаринээккэ кэлэн дьарыктаабыттарын түмүгэр, Гавриил

Гавриилевич аан дойду уонтан таһса төгүллээх чөмпүйүөнүнэн буолла. Акробатикаҕа эһиил цирккээ төрдүс бөлөх Кытайга үөрэнэ барарынан, оһолору талыы буолуоҕа дьээ сонун кэллэ. Онно дьобурдаах оһолору бэлэмнииргэ сылалы биир сыл баар. Ол бөлөхкө, үгэс быһыытынан, сэттэтүгүн уон бизнигэр дьээри саастаахтары ылааччылар.

Быйылгы сайын тэрээһинигэр лаабыр дириэктэрэ А.И. Прокопьева, хаһан баһарар буоларын курдук, үөрүйэхтээх буолан, үлэтин ыарыһаппата. Күннэ биэстэ аһатар ураты минһыгэс астаах кылаабынай повар О.Н. Сатыбалдыева биир түгүннэ кыра уолаттар мизэх. “Ас бэлэмэ суох,” – дьээбиттэрин ыйыппыллар улаханньук соһуйда. “Эс, ама! Мин 16 сыл тухары биир да аһылыгы хойутата иликпин”. Онно мин ыйыппыт киһи, бүтэн хааллым. Уонна биһиги, боростуой үлэһиттэр, үлэбитигэр кизэн туттар түгүннэрбитин үгэс дьон өйдөөн да көрбөттөр, үчүгэйдик санаан илдээ сылдыарбытын өйдөөн үөрө санаатым. Ол курдук, мин эмиэ 50 сыл оскуолаҕа үлэлээбит сылларбар, чөл олоһу тутуһан, үлэ күнүн ыалдьан көтүлүт түгүннэрим биир илии тарбаһар баттаналлара буолуо...

Төрдүс сезон начаалынньыга, эдэр учуутал А.А. Ильин сүүрэн-көтөн, кэлэн-баран энергиялаах, кыһамнылаах, үчүгэй үлэһит буоларын көрдөрдө. Иитээччи М.Н. Ксенюфонтова инструкциялары чуолкайдык тутуһаары, оттон мин, кырдыабыс үлэһит, сорох инструкциялары оһос да биллимэт буолан, биир түгүннэ улахан соһустук мөккүтөн да ылпыбыт. Бу түгүннэ эдэр үлэһит тус санаатын көмүскээбитин кэнники үчүгэй үлэһит таһыһы дьээ эрээнэ санаатым. Лаабырга кыыс

үлэһиккэ, эбээһинэстэрин таһынан, оһо ырааһын, доруобуйатын көрүү, сорох түгүннэ уоскутуу, харах уутун да соһуу курдук суруллубатах эбээһинэстэр эбиллэллэр. Онуоха Мария Николаевна бу сезонга үлэтин кыайа тутта.

Сыл аайы лаабыры быһыыыр үлэһиппит, олохтоох быраас П.П. Романов быйыл да элбэх үлэни көрүстэ. Мин элбэх уопуттаах үлэһиттэrim – акробатика тириэньэрэ В.Н. Третьяков (Тулагы), учуутал-тириэньэр С.С. Мыреев (Мугудай) бэркэ кыһанан үлэлээтилэр. Арай улуустаабы үөрэх салалтата С.С. Мыреев курдук улахан кыахтаах, үлэһипр баһалаах учууталлары сайын аайы ситэ туһаммат дьээ саныбын. Манна оһо сайдарын туһугар харчы да төлөнүөхтээбин өйдүүр төрөппүттэр элбэхтэр. Холобур, Москваҕа, Дьокуускайга да биир чаастаах оһо дьарыгар биирдии тыһыынчаны төлөөн үөрэтэллэрэ баар суол. Онно, кэлэр өттүгэр төрөппүттэр санааларын билэр, учуоттуур уонна үлэни онно оһолорун тэрийэр кэм кэллэ.

Мин билигин оскуола үлэтигэр иитэр үлэ мөлтөөтө, мань саатар сайын күүһүрдүөхкэ сеп дьээ санаалаахпын. Быйыл Бороһонно оһолор дириэктэргэ иһиллэрин көтөхпүттэрэ учууталы атаһастааһын соботох түбэлтэбэ буолбатаҕа билэр. Санаалыы сизринэн уопастыба учууталы урдүктүк тулпат буолуута биһиккэ да биллэр. Учууталы атаһастааһын, дьибдийи түгүннэрэ икки өттүтэн сүрдээбин кистэнэллэр, сороһор онуок түбэлтэ таһыһытын дойдугуттан буолбакка, “Криминальная Якутия” хаһыаттан билиэхкэ сеп.

Мин 1958 с. төрдүс кылаас кэнниттэн Дьокуускайдаабы юннатскай станциятан саһалаан, 1960 с. Бүтүн Сойуустаабы “Артек” лаабырга, ол кэнниттэн 1970 с. бэйэм тэрийэн, 50-ча

сыл лаабырга дьарыктыыр оһолорбун илдээ сылдыабын. Ол курдук, 2010 сылтан 4 сайын Кытайга Пекин куоракка “Знакомство с искусством Китая” дьээ кууруска, 2017, 2018 сыллар сайыннарарыгар Хара муораҕа Аналаҕа “Надежды России” дьээ саахымат лаабырыгар илдээ сылдыбытым. Онно тэннээн көрөр кыахтаахпын.

Ол иһигэр, Кытайга, “Эн оһолорун аһы ситэ сизбээккэ тоһобун уурунаҕа бырахтылар, икки кыыс баттахтарын ыһан баран сылдыар. Муораҕа тоһукутугар дьээри киирэри көнүлүлээбиппит, оттон эн, Петр Николаевич, курданаргар дьээри оһолору киллэрдим, мунһахтыы бардыбыт” – дьээ хотуммут дьаһайбыта. Ол мунһаажа мин бэриммээккэ, кытай хотунум ыһаан турар эрэри, кэнники бэйэбин ыһатар кыахтаах буолан сайдан таһыһыта. Билигин үчүгэйдик санаһабыт Кытайга да Аналаҕа да оһону күүскэ үлэлэтэн, күүскэ туристатан бэрээдэги кэлэргэ кыах да биэрбэт гына үлэ тэриллэр. Онно урууку сэбиэскэй кэмнэргэ, Билигин да урдук тэрээһиннээх лаабырдарга оһо бэрээдэгин тутуу урдук таһымна ытылллар буоллаһына, биһиги лаабырдарбытыгар, оскуолаларбытыгар даһаны оһону аралдыһытыга, шоуну тэрийиигэ улахан күүс баранар. Педагогикаҕа оһо төбөтүгэр анаардас билигин эрэ сизэр туһата суоһун дакаастаабыттарэ өр буолла. Лаабырга оһону иитиигэ майгы-сигили өттүгэр иити-үөрэтии хайаан да наадалаах. Ол лаабырга оһо куустуһа-сыллаһа, хоһонһо үөрэнэн кэллэһина, бу оһону, төрөппүтү утары буруйу оноруу (преступление) буолар. Ол илин үөрэх салалтата бу болпуруоска лаабырга үлэһиттээх эдэр дьонно септөөх өйдөнөр, тэрийэр үлэни ыһтара наада.

Бүтэһигэр сыл аайы кыайтарбат кыһалһаны хайаан да быһаарар наадалатын санаһабын. Биһиги саха сиригэр оһолор буолан, сайын аайы хайа да сезонга оһо тонор ардакка сыһыйан ыалдьар түгүннэрэ элбэх. Дьининэн, билигин сайдыһылаах кэмнэ пластиковай турба тардан баран, биир дьээбэ биир батареяны киллэрдэхкэ, оһо тонус суоҕа эбитэ буолуо. Ороскуота биир, чааһынай дьээтээбэр арыйы да ордоро буолуо. Бу туһунан үгүстүк эгиллэр да, кыайан быһаарылла илик. Мань улуус дьаһалтата кыайбат буоллаһына, баһар урут “Кустук” лаабырга сынһана сылдыбыт эдэр салайааччылар эбэтэр бизнесменнэр быһаарыахтарын сеп ата “Кустук” лаабыр көмөһө наадылар.

Чөмгүүк

Оболорго уонна дьахталларга апаллаах сыһыарыы

ОБОНУ ОСКУОЛАҔА ТЭРИЙИ ТӨҥӨ ҮБҮ ЭРЭЙЭРИЙ?

Түөрт күнүнэн үөрэх, билии күнэ сабаланыа. Уһун сайын кэнниттэн оболорбут сана оскуола пуорматын кэтэн, сибээки дьөрбөтө тутуурдаах оскуолаҕа хаамыахтара. Оттон обону оскуолаҕа тэрийии төһө үбү эрэйэрий? Бастакы кылааска киэрэр үөрэнээччини баһыттан атаҕар дьэри таһыннарыы, ону таһынан уруучукатын, тэтэрээтин сыанатын ыллахха, син балачча харчы баранар. Быһа холоон суоттаан көрөөрү уонна эһизэх, төрөппүттэргэ көмө буолуо диэн, Чуралчы маҕаһыыннарыгар сыана хайдабын билэн-көрөн кэллим.

«СИТИМ»

Манна кэнсэлээрийэ да табаара, танас-сап да баар. Кыыс кестүүмэ 2450 солк., уол кестүүмэ 1600 солк., манан фардук 400 солк. Анаардас бүрүүкэ - 990 солк. Үрүсээк 1600 солкуобайтан үөһэ баар. Дневник 80 солкуобайтан үөһэ, халын тастаах - 250 солкуобай. Боростуой 12 илиистээх, от күөх тэтэрээт - 6 солкуобай. Альбом 35 солкуобайтан үөһэ, 18 дьүһүннээх харандаас нобуора - 175 солкуобай. 18 дьүһүннээх фломастер нобуора - 120 солк. Өннөөх кумаабы 15 солкуобайтан үөһэ. Маҕаһыынна чэпчэтии (скидка) диэн суох.

«МОДНЫЕ ДЕТИ»

Уол бүрүүкэлээх уонна сэллээччкээх кестүүмэ - 1650 солкуобай. Кыыс бордовой сарафана - 950, оттон күөх - 1200 солкуобайдар. Кыыс манан куопталара 730 солкуобайтан үөһэ, оттон уол манан ырбаахыта - 650 солкуобай. Анаардас бүрүүкэ - 1300 солкуобай. Ыспартыыбынай кестүүм - 2000 солкуобай. Үрүсээктэр 1200 солкуобайтан үөһэ атыыланаллар. Дневник 125 солкуобайтан үөһэ баар, 12 илиистээх күөх тэтэрээт - 8 солкуобай. Чараас альбом 40 солкуобай, оттон халын - 100 солкуобай. 12 дьүһүннээх акварель - 135 солкуобай. Өннөөх харандаас нобуора - 160-250 солкуобай, пластилин - 85 солкуобайтан үөһэ, пенал 125 солкуобайтан үөһэ. Улахан уолга бүрүүкэлээх, сэллээччкээх кестүүмү 1900 солкуобайга ылыахха сөп. Манан ырбаахы - 1000 солкуобай, үрүсээк 800-төн үөһэ. Бу маҕаһыынна элбэх оболоохторго уонна дисконтнай карталаахтарга чэпчэтии көрүллэр.

«ДЕТСКИЙ МИР»

Уол кестүүмэ - 930 солкуобай, оттон анаардас бүрүүкэ 600 солкуобай, сэллээччк 500 солкуобай. Кыыс дьууппалаах сэллээччкээх кестүүмэ 1000, күөх былаачыйата 900 солкуобайдар. Күөх сарафан 1100, оттон бордовой 1000 солкуобайдар. Кыыс манан куоптата 560-тан сабаланар. Уолга манан ырбаахыны 320 солк үөһэ, оттон күөх (араас) өкнөөбү 380 солкуобайтан үөһэ сыанаҕа атыылаһахха сөп. Кыыс ыспартыыбынай кестүүмэ (тройка) 1880, оттон уол кизэ - 1750 солкуобай. Уол түүппүлэтэ 800, кыыс түүппүлэтэ 600-900 солкуобайга бааллар. Бу маҕаһыынна кэнсэлээрийэ табаара диэн суох. Чэпчэтии дисконтнай карталаахтарга көрүллэр.

ОНОН СААМАЙ ЧЭПЧЭКИТИН ЫЛЛАХХА, МАННЫК БУОЛАР ЭБИТ.

УОЛ

Кестүүм - 930
Манан ырбаахы - 320
Үрүсээк - 1200
Түүппүлэ - 800

= 3250

КЭНСЭЛЭЭРИЙЭ

Дневник - 80
Тэтэрээт - 6*10
Альбом - 35*2
Өннөөх харандаас - 160
Фломастер нобуора - 120
Пластилин - 85
Акварель - 135
Өннөөх кумаабы - 15*2
Уруучука - 15*10
Пенал - 125

= 1015

КЫЫС

Сарафан - 1100
Манан куопта - 560
Үрүсээк - 1200
Түүппүлэ - 600

= 3460

СИТИИИ СИЭТТИСТИН, КЫАЙЫ КЫТТЫСТЫН

НААР ЫЛАР ЭРЭ ТУНУНАН ТОЛКУЙДААНЫН

Дьон дьону кытта сыһыаннарыгар хардарыта ылсыы-бэрсии, көмөлөсүһүү хайбаныллар быһыы. Оттон анаардас бэйэ эрэ туһугар наар ылыы табыллыбат толкуй. Ылар инниттэн биэриэххэ, аһыыр инниттэн үлэлиэххэ наада.

АНААРДАС ҮЛЭНЭН ЭРЭ ОЛОРУУ

Дьизини-уоту, чугас дьону умнан, анаардас үлэнэн эрэ күнү бараанын татым собуус толкуй диэххэ. Сүрүн үлэни таһынан олоххо ситиһиилээх буолар туһугар, араас атын да интэриэстээх буолуохтаах. Оччобор олобо олус интэриэһинэй, салгымтыата суох буолара чуолкай.

ЫРА САНААНЫ УМУЛЛАРЫЫ

Кили оҕо эрдэбиттэн кистэлэн ыра санаалаах буолуучу. Оҕо ыра санааны багыһан улаатар, ону олобун сүрүн сыала оностор. Сорохтор улаатан иһэн, наһаа омуннаах ыра санааны ылыммыт эбиппин, син биир туолбата буолуо дииллэрэ баар. Оҕо саас ыра санаата умуллуннаҕа ити. Оччотугар олоххо ситиһии эмиз уостуо турдаҕа.

ОЛОХ УЛАРЫЙАРЫТТАН КУОТУУ

Кили олобор күүппэтэх араас уларыһылар да тахсыахтара турдаҕа. Олох устар, күн-дьыл уларыяр, кили-аймах олобу көрүүтэ эмиз уларыяр. Олох бэйэтэ тусла «сокуоннарын» биричинэтэ суох утарыы үчүгэйгэ сирдээбэт. Ол иһин олох бары уустуктарын тулуйар, бэйэ суолуттан тахсыбат ына толкуйданыахха, өйүм-санаам тугу билгэлииринэн олох суолун сирдэттиэххэ.

БАРЫТЫН ТЭННЭ САБА ТУТА

САТААНЫН

Өскөтүн эн барытын тэннэ саба тутуом дьон санаар буоллахына, улаханньык сыыстарабын. Тулалыыр эйгэни, киһи сатаан кууслат эргимтэтин эн син-биир саба тулпаккын. Соробор эдэр дьон олус элбэх сыалы-соругу туруорунан бараң хайатын да кыайбакка, чугуйар түгэннэрэ элбэх. Ким толкуйдаан онорор—ол куруутун кыайар.

АНААРДАС АТАСКА, ДОБОРГО ЭРЭНИИ

Үчүгэй добор — бу киһиэхэ олох балэбэ. Кинилэр көмүскэ тэннэһэллэр, эн тугу баҕараргың онороллор. Эн доборгор бары кыһалбабың, үлэбин-хамнаскын сыбарытарың, эн ситиһиилээх буоларгар биир сүрүн харгыс. Кини эмиз тусла олохтоох киһи.

УРУККУНАН ОЛОРУУ

Сыллар-хонуктар ааспыттарың кэннэ киһи кэннин эргийэн олорбут олобун сыаналыыр. Сорохтор олохлут үтүө күннэрин таах сибиз туһата суох барабыт эбиппит дьон сулунаахтара. Киһи бэйэтин ис тутулунан уруккуну саныыр, инникини ырыгалыыр. Ити олох олоорорго, биллэн турар, наада. Оттон киһи бүгүңнү күнүн тобо учуоттаабат? Бүгүңнү күнтэн сарсынны күн сабаланаар буоллаҕа. Ол эбэтэр, болҕомтону ордух бүгүңнү күннэ аныыр ордух.

ОЛОХХО СЫЫСПЫТЫ ХАТЫЛААНЫН

Манньык сыһыаны хатылааһын улаатан эрэр оҕо сыһыаннаах. Оҕо бэйэтин дьайылыгар тутта сыанабыл оностубат буолан, биир сыһыаны хас да төгүл хатылыан эмиз сөп. Сыһыа-халты хатыламматын инниттэн сэрэхтээх

буолуохха, сэттэтэ кээмэйдээххэ биирдэ быһыахха.

БЭЙЭНИ САЙЫННАРБАТ БУОЛУУ

Үүнээйи уута суох хатарыныы, билиитэ суох киһи сайдыбат. Сайдар тулугар күннэтэ элбэҕи билиэххэ-көрүөххэ, ааһыахха-үөрэниэххэ, сайдыы суолуттан туораамаахха.

ОЛОБУ ТУС СЫАЛА СУОХ ОЛОРУУ

Сорох түгэннэ оҕо чугас дьонун, ийэтин-аҕатын тылыттан тахсыбакка, кинилэр этгэлэрин бүтэйдии ылынан, олобун кинилэр туох дииллэринэн олоро сатыыр. Биир өттүнэн чөлчөкү курдук да, кини тус бэйэтин санаатынан опорбото олобор охсуулаах буолуон сөп.

БАРЫТЫН САРСЫНҢЫГА САЛАЙЫ

Бу күннээҕи олоххо олус чаастатык көрсүллэр көстүү. Оҕо да, улахан да киһи бүгүн оноһуллуохтаабы туох да биричинэтэ суох сарсынҥыга сыбарытара баар чажы. Сыбарыты биир сүрүн биричинэтэ, биллэн турар, сүрээздээгин. Сүрээс суох сүүс сүбэлээх буоллаҕа. Олоххо ситиһиитин куоттардаҕа ити.

Ситиһиини тэйитэр өрүттэр манан эрэ бүппэттэрэ буолуо. Оттон эһиги, аныгы үйэ сиэрин тутуһан, буһан-хатан, айан-тутан, үлэлээн-хамсаан, күннээҕи олоххутугар элбэҕи ситиһиэххит, дьоннугутугар сэргэбитигэр көмөлөөх буолуоххут дьон эрэниэбин. Ситиһии сиэттистин, кыайы кыттыстын дьон сүбэ-соргу тылларбынан санаабын түмүктүүм.

Парасковья ПОПОВА – Тускулаана, РФ Сурунаалыыстарын сойууһун чилиэнэ.

Билигин сайдыылаах олоххо хас биирдии киһи үлэтигэр-хамнаһыгар, тус да олобор ыра санаатын толорон дьоллоохтук олоруон, элбэҕи билиэн-көрүүн, үгүһү ситиһиэн баҕарар буоллаҕа. Ситиһии олоххо дьулуурдаах, сыаллаах-соруктаах, ыра санаалаах, бэйэтигэр эргилээх киһиэхэ сыстарын күннээҕи олохлут арыяр.

Салгыы ситиһиини тэйитэр өрүттэр тустарынан кылгастык кэпсэтиэбин.

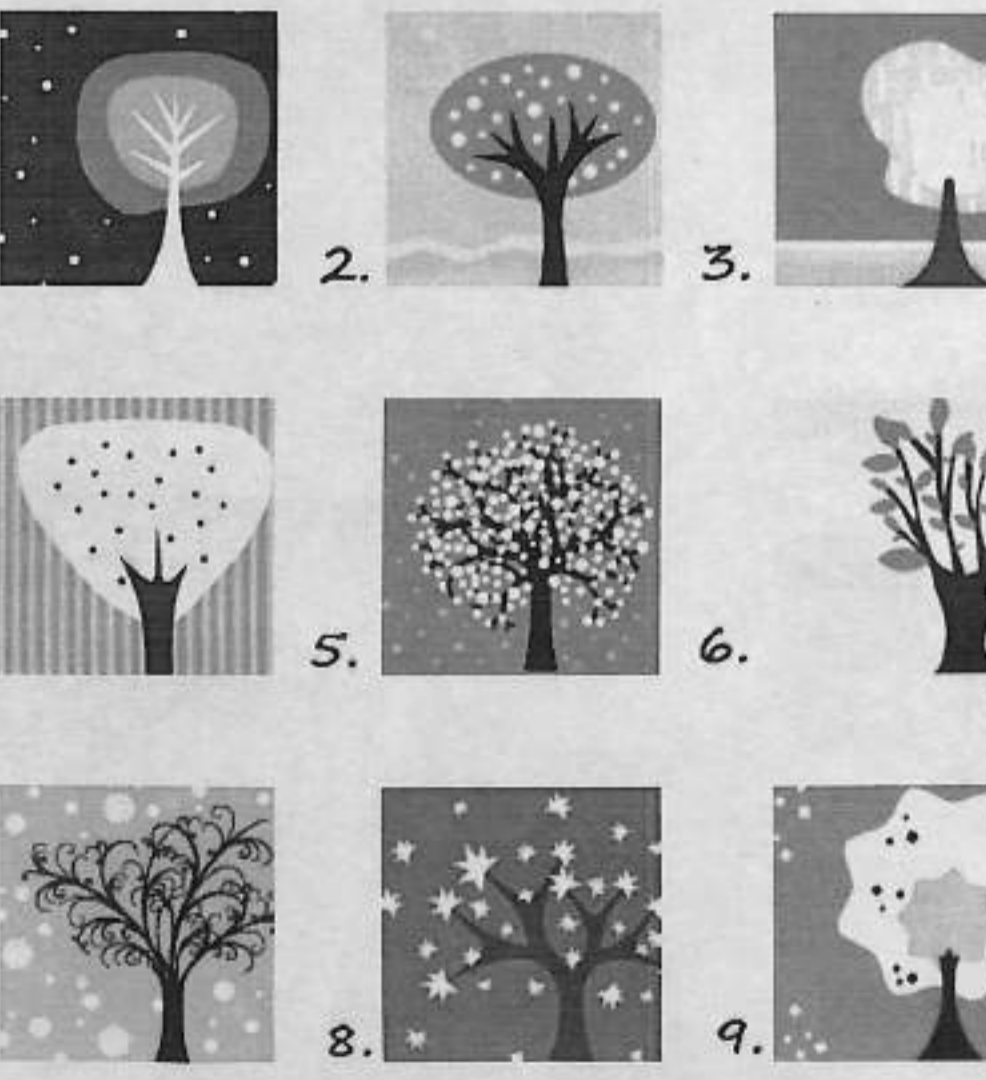
БЭЙЭ ИС САНААТЫН ХАМ БАТТААНЫН

Хас биирдии киһи санааһын санаалаах, эгэр тыллаах. Ардыгар бэйэтигэр эрэпэ суох киһи санаатын хаайар, муунтуйар түгэннээх. Ситиһиилээх буоларга дьон санаатын болҕойон истэр, бэйэ санаатын таба эгэр, туох-ханньык санаалааххын биллэрэр наада.

ЭН ХАЙДАХ КИҢИГИНИЙ?

ТЕСТ Бастагы сөбүлүү көрбүт маскын тал

Элпизтэ:
1. Көрдөөх, кыһалбаны билиммэт, санныы бат санаалаах киһигит. Эһиги хас биирдии түгэнтэн дуоһуйууну ылабыт. Девизигит: «Олох биирдэ бэриллэр!» дьон. Сана уларыһылары чөлчөкүтүк ылынабыт. билиигэ-көрүүгэ тардыһабыт. Күөм-чүлүүрү, бобору-хаайары сөбүлээбэккит. Күүтүллүбэтэх балэхха хаһан баҕарар үөрөдүт.
2. Тутулуга суох, судургу майгылаах, усулуобунастан туора туттар киһигит. Эһиги өрүү бэйэбит суолгутунан барабыт. Ол суолга мэхэйдэри көрсөргүтүн сөбүлээбэккит. Артыыстыыр талааннааххыт, үлэситигэр эбэтэр иллэн хэмнитигэр бэйэбит да билбэкигинэн ол талаангыт арыллар. Муоданы багыскаккыт. Олобу бэйэбит хайдах көрөргүтүнэн, тус санаабытынан олооробут. Дьон сыһыа да диір буоллактарына, бэйэбит хайдах саныыргытынан оноробут.
3. Уианньыт, элбэхтик толкуйдуугут, ырыналаан көрөбүт. Бэйэбит уонна тулалыыр эйгэбит туһунан атыттардааҕар ордух сотору-сотору толкуйдуугут. Дьону кытта таах мээһэни кэпсэтэрдээҕэр, сөбөтөбүн олоороргутун ордоробут. Ол араары, чугас доборторгутун кытта сырыттааххытына, ис санаабыт уоскуйар.
4. Холку, гармоничнай киһигит. Кили сиэринэн боростуойдук сылдыаргытын сөбүлүүгүт. Дьон эйиэхэ тардыһар, тобо диэтэххэ өрүү өйдүүгүт-өйүүгүт. Күндүтүк саныыр дьоннугутар

көмүскэс сыһыаннааххыт. Онон кинилэр эйигин сымнаһас, истин майгылаах дьон сыаналыыллар. Таннар танаска муоданы багыскакка, бэйэҕэ барсар ына таннары ордоробут.
5. Бэйэҕэ эргилээххит, күүстээх санаалааххыт. Олоххутун бэйэбит хонтуруоллуугут, табыллыыга (удача) эрэммэккит, бэйэбитигэр эрэ эрэниэбит. Кыһалбаны күүрэккэппэккэ, боростуойдук быһаарабыт. Үлэтигэр эйиэхэ эрэналлар, эппитинэстээх үлэни эйиэхэ

сүктэрэллэр. Саҕалаабыт дьыалабытын тиһэбэр тизрде иликкитинэ уоскуйбаккыт.
6. Олобу таптыыр, бардама суох майгылааххыт, уурастаах (рассудительный) киһигит. Элбэх добордооххут, кэпсэтинньэнигит, ол эрэри эмиз да сэрэнэбит. Ардыгар сөбөтөбүн хаалан, олох туһунан толкуйдуургутун ордоробут. Бэйэбит ис санаабытын, тулалыыр эйгэни кытта дьүөрэлэһэн олооробут. Олох тугу биэрбитинэн, хом санаата суох сылдыабыт.
7. Бэйэҕэ эрэллээх, аналитик киһигит. Дьиннээх сыаналаабы—хаачыстыбалаабы уонна үйэлээҕи билэн, арааран ылар талааннааххыт. Эһиги олоххутугар култуура эйгэ сүрүн оруону оонньуур. Чөлү бэйэбит истииллээххит — күннээҕи муодаттан атын, эксклюзивнай уонна элегантнай.
8. Романтичнай, эмоциональнай, баҕа санаабы ылларымыта киһигит. Баары баарынан ылыммаккыт, дууһабыт тугу этэрин ылынабыт. Романтиканы утарар, дьинт өйүнэн сыаналыыр дьону интэриэһиргээбэккит. Эмоциябытын, ис санаабытын күөмчүлүүрү олох сөбүлээбэккит.
9. Кирибит-тахсыбыт, актыыбынай киһигит. Халбархай суолу батыһыаххытын сөп. Интэриэһинэй, ураты үлэ иһин мээһэ киһи кыайбат э б э н э т э л и с т и б э т и н ылынааххытын сөп. Наар биір хэмтэн сылайабыт. Туохха барытыгар инники күөңгө сылдыарга талаһабыт. Ол инниттэн көбүлүүр оруолу бэйэбитигэр ылынабыт.

Этo—вaжнo

В 2019 ГОДУ КАДАСТРОВУЮ СТОИМОСТЬ НЕДВИЖИМОСТИ УСТАНОВЯТ В 65 РЕГИОНАХ

ЭКСПЕРТЫ КАДАСТРОВОЙ ПАЛАТЫ РАССКАЗАЛИ О ХОДЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ КАДАСТРОВОЙ ОЦЕНКИ

Федеральная
кадастровая
палата

НАЛОГ

- В 2019 году 65 регионов России приступили к проведению государственной кадастровой оценки по новым стандартам

В 2019 году 65 регионов России приступили к проведению государственной кадастровой оценки согласно 237-ФЗ. В 16 субъектах ГКО проводится в отношении всех видов объектов капитального строительства. Федеральная кадастровая палата рассказала, в каких регионах страны проводится ГКО в текущем году и какие объекты недвижимости она затрагивает.

В ходе государственной кадастровой оценки (ГКО) устанавливается кадастровая стоимость объектов недвижимости — основа расчета налога на недвижимое имущество. Для того чтобы налог рассчитывался справедливо, требуется регулярная актуализация данных о кадастровой стоимости.

В 2019 году в 16 регионах ГКО затронет все объекты капитального строительства (то есть все здания, помещения, сооружения, объекты незавершенного строительства, машино-места, единые недвижимые комплексы). Это Кабардино-Балкарская Республика, Республика Карелия, Республика Саха (Якутия), Алтайский край, Приморский край, Ставропольский край, Хабаровский край, Астраханская область, Брянская область, Мурманская область, Орловская область, Псковская область, Свердловская область, Томская область, Ярославская область, Ханты-Мансийский АО.

В Вологодской, Кировской, Тульской областях и в городе Севастополе будут

оцениваться все объекты капитального строительства за исключением единых недвижимых комплексов.

В целом ГКО по разным видам объектов недвижимости проводится в 65 регионах страны. Эксперты отмечают, что процесс кадастровой оценки в отношении разных видов недвижимости может быть постепенным.

«Например, Удмуртия в 2018 году провела кадастровую оценку помещений и объектов незавершенного строительства, в 2019 году проводит ГКО зданий, сооружений, машино-мест, единых недвижимых комплексов, земель сельскохозяйственного назначения, особо охраняемых территорий, земель водного и лесного фонда. В 2020–2021 годах республика планирует оценить земельные участки промышленного назначения и земли населенных пунктов», — рассказывает эксперт Федеральной кадастровой палаты Татьяна фон Адеркас.

В Орловской области последняя кадастровая оценка объектов капитального строительства (зданий, помещений) была проведена в 2012 году, а земельных участков — в 2014. По данным регионального правительства, количество объектов капитального строительства с тех пор возросло более чем на 60% и на 10% — земельных участков, поставленных на кадастровый учет. В текущем году актуализацией данных о кадастровой стоимости занялась областное

бюджетное учреждение. Работы охватили около миллиона различных объектов недвижимости.

Во Владимирской области работы по определению кадастровой стоимости в этом году впервые проводят местные специалисты — специально созданное государственное бюджетное учреждение. Будет уточнена кадастровая стоимость земель сельскохозяйственного назначения, особо охраняемых объектов и территорий, а также земель промышленности, энергетики, транспорта, связи, радиовещания, телевидения, информатики, земель для обеспечения космической деятельности, земель обороны, безопасности и иного специального назначения.

В России продолжается переходный период от определения кадастровой стоимости в соответствии с нормами 135-ФЗ к ее определению по нормам 237-ФЗ. При переходе на новый порядок проведения ГКО кадастровая стоимость определяется исключительно специально созданными в субъекте государственными бюджетными учреждениями. 237-ФЗ направлен на совершенствование государственной кадастровой оценки недвижимости и повышение открытости связанных с ней процедур на каждом этапе их проведения. Применение новых норм позволит обеспечить непрерывный мониторинг и анализ рынка недвижимости, своевременную

корректировку данных в Едином государственном реестре недвижимости (ЕГРН), а также внедрение и развитие единых методологических стандартов проведения ГКО.

Стоит отметить, что роль Федеральной кадастровой палаты в процессе определения кадастровой стоимости в рамках нового закона сводится только к предоставлению сведений о ней. К слову, и ранее, по старому закону Кадастровой палатой никогда не проводилась кадастровая оценка, а при расчете кадастровой стоимости измененных характеристик объекта недвижимости использовалась утвержденная субъектом средняя стоимость одного квадратного метра.

При переходе на новые правила исправление ошибок, допущенных при установлении кадастровой стоимости, происходит через обращение в бюджетное учреждение по местоположению объекта недвижимости. Важным нововведением для всех заинтересованных лиц стало появление возможности подать в ГБУ региона замечания в период проведения кадастровой оценки, а для юридических лиц — отмена обязательного досудебного урегулирования споров, связанных с кадастровой стоимостью. «Еще один момент, на который стоит обратить внимание не только правообладателям недвижимости, но и исполнителям работ: теперь законом оговорена ответственность бюджетных учреждений за деятельность, связанную с определением кадастровой стоимости», — отмечает Татьяна фон Адеркас.

В 2018 году государственная кадастровая оценка недвижимости согласно 237-ФЗ была завершена в 34 регионах. Наибольшее число видов объектов недвижимости тогда было оценено в Московской области, Москве, Санкт-Петербурге, Карачаево-Черкесской Республике.

Напомним, ранее Федеральная кадастровая палата в связи с увеличением количества запросов от граждан по теме кадастровой оценки запустила проект по повышению информирования владельцев недвижимости. Во всех регионах будут подготовлены разъяснения о проведении государственной кадастровой оценки, формировании кадастровой стоимости и порядке ее оспаривания.

ОБ ОСУЩЕСТВЛЕНИИ ПОЛНОМОЧИЙ ПО ПРЕДОСТАВЛЕНИЮ СВЕДЕНИЙ ИЗ ЕГРН ЗА 1 ПОЛУГОДИЕ 2019 ГОДА

Филиалом согласно Приказа Росреестра от 18.10.2016 № П/0515 «О наделении федерального государственного бюджетного учреждения «Федеральная кадастровая палата Федеральной службы государственной регистрации, кадастра и картографии» наделен полномочиями по предоставлению сведений, содержащихся в ЕГРН.

Филиалом за первое полугодие 2019 года предоставлено более 260 000 сведений, содержащихся в ЕГРН, из них на бумажном носителе более 24 000, что составляет 9%, в электронном виде более 236 000, что составляет 91%.

Отрадно, что по сравнению с 1 полугодием 2018 годом наблюдается увеличение предоставленных сведений на 11%.

Предоставлено сведений, содержащихся в ЕГРН, без взимания платы, более 240 000, из них на бумажном более 6 400 (3%), в электронном виде более 236 000 (97%).

Предоставлено сведений, содержащихся в ЕГРН, за плату, всего более 19 600, из них на бумажном носителе более 17 600 (90%), в электронном виде около 2000 (10%). Доля, принятых в МФЦ, на бумажном

носителе, составляет 96%.

Филиал предоставляет также копии документов, на основании которых сведения внесены в ЕГРН, за исключением копий правоустанавливающих документов, которые предоставляет Управление Росреестра по РС (Я). В 2018 году в 1 полугодии было представлено более 180 копий документов, в 2019 году за этот же период в 1,7 раз больше, что составляет около 78%, т.е. около 330 копий документов, что говорит о повышении интереса населения к оформлению документов на недвижимость.

На сегодняшний день фактический срок обработки запросов о предоставлении сведений, содержащихся в ЕГРН, составляет один рабочий день со дня получения соответствующего запроса. По сравнению с прошлым годом наблюдается сокращение сроков рассмотрения запросов о предоставлении сведений, содержащихся в ЕГРН.

Положительная динамика в процессе сокращения сроков рассмотрения запросов о предоставлении сведений, содержащихся в ЕГРН, связана с

обработкой запросов в ФГИС ЕГРН в автоматическом режиме, а также с переходом работу в ПК ПВД сотрудников МФЦ. Прием запросов, его последующая обработка и выдача результата осуществляется электронно, без доставки документов в орган регистрации, что значительно экономит время.

В целях повышения качества предоставления государственных услуг Росреестра совместно МФЦ регулярно проводятся рабочие совещания по оптимизации взаимодействия между МФЦ, Управлением Росреестра по Республике Саха (Якутия) и Филиалом. Проводятся консультации и обучения специалистов МФЦ по приему документов на предоставление государственных услуг Росреестра.

Филиалом, ежемесячно, осуществляется мониторинг качества принимаемых документов сотрудниками МФЦ, по результатам направляется реестр ошибок для рассмотрения и принятия мер по повышению качества оказания государственных услуг Росреестра населению на базе МФЦ.

Также, Филиалом ежедневно проводится мониторинг поступающих на рассмотрение запросов в целях

исключения случаев отсутствия ответа из государственной информационной системы государственных и муниципальных платежей (ГИС ГМП).

Хочется отметить, что на постоянной основе ведется работа по исправлению технических ошибок, выявляемых при рассмотрении запросов о предоставлении сведений, содержащихся в ЕГРН. Выявляются факты наличия дублирующихся сведений в ЕГРН об одном и том же объекте недвижимости. При выявлении факта двойного учета сведений в ЕГРН об объекте капитального строительства (ОКС) осуществляется анализ сведений о таких объектах, а также принимается решение о приоритетности того или иного ОКС. При этом необходимо отметить, что приоритетным является тот объект, в отношении которого осуществлена государственная регистрация права (обременения).

Основной целью является обеспечение полной, последовательной, эффективной и качественной реализации полномочий, возложенных на Филиал, а также увеличение доли электронных запросов.

Кадастровая палата по РС(Я).

